

Nr 235.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående gäldandet av kronan ådömt skadestånd m. fl. kostnader i anledning av skogsbrand vid Kviberg; given Stockholms slott den 14 mars 1930.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Harald Malmberg.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 14 mars 1930.

Närvarande:

Statsministern LINDMAN, ministern för utrikes ärendena TRYGGER, statsråden LÜBECK, BESKOW, LUNDAVIK, BORELL, VON STEYERN, MALMBERG, LINDSKOG, BISSMARK, JOHANSSON, DAHL.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Malmberg:

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 28 februari 1930 har *arméförvaltningens intendantsdepartement* gjort framställning om anvisande av medel för gäldande av vissa kostnader, som åsamkats kronan i följd av en den 28 april 1926 i trakten norr om Kviberg vid Göteborg under övning vid Göta artilleriregementes fjärde division uppkommen skogsbrand, samt därvid anført följande.

Ifrågavarande övning hade anordnats utav och utförts under befäl av dåvarande kaptenen vid Göta artilleriregemente F. Y. Tellander, och hade det

Bihang till riksdagens protokoll 1930. 1 saml. 198 häft. (Nr 235.)

under övningen inträffat, att vid karbinskjutning med krevadpatroner, vilka varit avsedda att krevra i luften före nedslaget, en dylik patron först vid nedslaget i marken exploderat med påföljd, att skogsbrand uppstått, som övergått bland annat vissa områden, tillhöriga Göteborgs stad.

Sedan sjö- och brandförsäkringsaktiebolaget Svenska Veritas, hos vilket staden haft den å ifrågavarande områden växande skogen försäkrad mot skogsbrand, till staden gäldat ersättning för brandskada med tillhoppa 23,995 kronor 42 öre, hade Stockholms rådhusrätt efter yrkande av bolaget genom dom den 4 juli 1928 förpliktat kronan att till bolaget utgiva nämnda belopp jämte ränta och ersättning för rättegångskostnader, och hade därefter Svea hovrätt, varest kronan sökt ändring i rådhusrättens dom, genom dom den 22 mars 1929 ej funnit skäl att göra ändring i rådhusrättens dom, varjämte hovrätten tillerkänt bolaget ersättning för utgifterna å målet därstädes.

På grund av denna hovrättens dom hade intendentsdepartementet, som icke funnit skäligt överklaga densamma, den 9 april 1929 låtit till sjö- och brandförsäkringsaktiebolaget Svenska Veritas, Stockholm, utbetala ett belopp av 26,458 kronor 28 öre.

Efter det därjämte Göteborgs stad hos förenämnda rådhusrätt yrkat åläggande för kronan att gottgöra staden viss annan staden genom branden tillskyndad skada och kostnad, hade rådhusrätten genom dom den 24 juli 1929 förpliktat kronan att till staden utgiva ersättning dels för ytterligare brandskada, för vilken staden svarat såsom självrisk, med 1,733 kronor 41 öre, dels för förstörd eller skadad upphuggen brännved och arbetsmaterialier med 1,505 kronor 53 öre, dels för utgiven gottgörelse till i arbetet med släckning av branden deltagande personer för förstörda kläder och andra persedlar med 418 kronor, dels ock för kostnad för kartläggning av brandområdet, uppskattning och värdering av brandskadan samt underhandlingar för utbekommande av brandskadeersättning med 500 kronor, eller sålunda tillhoppa 4,156 kronor 94 öre, varjämte kronan ålagts att till staden utgiva ränta å det sålunda utdömda beloppet samt ersättning för rättegångskostnad.

På grund av denna dom, som intendentsdepartementet i betraktande av Svea hovrätts nyss åberopade dom ej ansett sig böra överklaga, hade departementet låtit till Göteborgs stad den 16 augusti 1929 utbetala ett belopp av 4,353 kronor 40 öre.

Härjämte hade departementet till skogstaxatorn i Smålands och Södra distriktet, jägmästaren F. Dahlberg, som verkställt utredning rörande värdet av den genom branden förorsakade skadan, såsom ersättning för av honom därvid företagna resor och utfört arbete utbetalt 511 kronor 60 öre samt dessutom utgivit ett belopp av sammanlagt 218 kronor 80 öre såsom ersättning till vittnen i målet mot förenämnda försäkringsbolag.

De uti målen kronan ådömda rättegångskostnader torde hava av statskontoret utbetalts från det under andra huvudtiteln uppförda anslaget till ersättning åt domare, vittnen och parter.

Av departementet hade sålunda i anledning av förevarande skogsbrand utbetalts ett belopp av inalles (26,458: 28 + 4,353: 40 + 511: 60 + 218: 80) 31,542 kronor 8 öre.

Vad därefter beträffade frågan om ansvaret för uppkomsten av oförmälda skogsbrand, finge departementet anföra, att, sedan departementet låtit vid Göta artilleriregementes krigsrätt yrka förpliktande för majoren i armén, kaptenen på övergångsstat vid nämnda regemente F. Y. Tellander — vilken, såsom ovan framhållits, anordnat och lett den skjutövning, som förorsakat branden — att till kronan utgiva ersättning för sistnämnda belopp, hade krigsrätten genom ett den 11 december 1929 meddelat utslag ogillat den mot Tellander förda ersättningstalan. Sedan departementet hos krigshovrätten anfört besvär över be-

rörda krigsrättsutslag, hade krigshovrätten genom utslag den 4 februari 1930 förklarat skäl ej vara anförnt, som föranledde ändring i överklagade utslaget. Då utsikt icke syntes förefinnas för ändring av krigshovrättens nyssberörda utslag, hade departementet icke funnit skäligt överklaga detsamma.

Beträffande frågan, från vilka medelstillgångar ersättning borde beredas departementet för det av detsamma förskjutna beloppet, finge departementet dels meddela, att generalfälttygmästaren och inspektören för artilleriet förklarar, att här ifrågavarande kostnader icke kunde gäldas av de till hans disposition ställda medel under anslaget till truppförbandens övningar, dels ock erinra om, att ej heller de medel, som enligt den för nämnda anslag fastställda staten vore ställda till intendentsdepartementets förfogande under berörda anslag, finge tagas i anspråk för utgifter, avseende artilleriets övningar. Då vid sådant förhållande intet under fjärde huvudtiteln uppfört anslag torde kunna för ändamålet anlitas, hemställde departementet, att Kungl. Maj:t uti proposition måtte hos riksdagen göra framställning om riksdagens medgivande till att merberörda belopp, 31,542 kronor 8 öre, finge anvisas att utgå från det vid sidan av huvudtitlarna å riksstaten för innevarande budgetår uppförda anslag för oförutsedda utgifter.

I infortrat utlåtande av den 8 mars 1930 har *statskontoret* anförnt:

Det anslag, som närmast borde komma i fråga att anlitas till täckande av ifrågavarande utgift, torde vara lantförsvarets anslag till extra utgifter. Sagda anslag, som vore i riksstaten uppfört med 400,000 kronor, hade vid början av innevarande budgetår visat en ingående balans på mer än 250,000 kronor. Det ville alltså synas, som om anslaget borde lämna tillgång till gäldande av nu ifrågavarande utgift. Emellertid vore statskontoret i saknad av kännedom om, huru mycket av sagda anslag, som för närvarande kunde återstå odisponerat. För den händelse detsamma ej skulle förslå till täckande av det av arméförvaltningens intendentsdepartement anmälda förskottet, syntes intet vara att erinra mot den i förevarande framställning föreslagna anordningen för förskottets ersättande. Statskontoret tillåte sig erinra, att framställning i liknande syfte tidigare gjorts hos riksdagen och vunnit dess bifall (skrivelse nr 92/1923).

Den vid utgången av budgetåret 1928/1929 å lantförsvarets anslag till extra utgifter förefintliga reservationen, som enligt av statskontoret lämnad uppgift utgjorde omkring 250,000 kronor, var vid nämnda tidpunkt till större delen redan disponerad. Såsom av mig framhållits vid anmälan av frågan om medelsbehovet för budgetåret 1930/1931 under nämnda anslag (1930 års statsverksproposition, fjärde huvudtiteln, punkten 72), uppgick den odisponerade behållningen å anslaget vid senaste budgetårsskiftet till endast cirka 63,000 kronor, och sammanlagda medelstillgången under anslaget för nu löpande budgetår utgör sålunda allenast omkring 463,000 kronor. Härav kvarstår nu ett odisponerat belopp av i runt tal 130,000 kronor. Med hänsyn till de betydande utgifter, som kunna förutses komma att under återstående del av innevarande budgetår belasta nyssnämnda anslag, synes det vara nödvändigt, att här ifrågavarande utgift å 31,542 kronor 8 öre gäldas av annat anslag, och finner jag mig böra förorda, att härför tages i anspråk det vid sidan av huvudtitlarna uppförda förslagsanslaget till oförutsedda utgifter. Riksdagens medgivande härtill torde böra utverkas.

Departements-
chefen.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att ifrågavarande belopp, 31,542 kronor 8 öre, må gäldas av det i riksstaten för budgetåret 1929/1930 vid sidan av huvudtitlarna uppförda förslagsanslaget till oförutsedda utgifter.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlåtast till riksdagen.

Ur protokollet:

A. Broberg.